

[Ib Thyregod.]

landbruget, hvor den går ved 50 pct., hvilket skyldes, at Dansk Landbrugs Realkreditfond giver særlig realkredit op til 70 pct. Kreditforeningerne havde selv over for udvalget stillet forslag om, at første lag skulle gå til 50 pct. Det skete i forbindelse med spørgsmålet om fusionerne i første lag, da $66\frac{2}{3}$ pct.s grænsen samtidig faldt væk. Udvalget har ikke ment at kunne følge kreditforeningerne på dette område; man mente, det ville give kreditforeningerne omtrent samme låneadgang, som de har i øjeblikket, hvilket de for så vidt også selv har givet udtryk for i en henvendelse til udvalget. Derfor er der sket denne begrænsning til 40 pct. for den almindelige realkredit. Dette beklages fra kreditforeningernes side, men jeg håber, at der vil blive mulighed for også under den nye struktur at finde frem til en fornuftig løsning med de lånegrænser og løbetider, som nu kommer til at foreligge.

Det fremgår af forslaget, at de fusioner, som nu skal finde sted, skal ske såvel i første lag som i andet lag, og at hypotekforeningerne i andet lag skal konkurrere med reallånefondene. Endvidere fremgår det, at der inden 1975 skal gennemføres en enhedsprioritering. Det vil naturligvis give vanskelige forhandlinger mellem institutionerne, inden disse fusioner kan gennemføres, og yderligere inden enhedsprioriteringen kan gennemføres, men jeg håber, boligministeren er enig med mig i, at de problemer, som skal løses i denne forbindelse, skal løses i samarbejde med realkreditinstitutterne, således at vi kan nå til et rimeligt resultat.

Principielt mener jeg, at enhedsprioritering er rigtig. Realkreditkommissionen er for så vidt også gået ind for det som princip og regeringen ligeledes, selv om man har givet udtryk for, at det bør gennemføres i to tempi. Det er det, som nu sker med virkning fra 1975. Man kan diskutere, om det skulle have været 1975, senere eller eventuelt tidligere, og der er fortsat den mulighed, at man fra institutternes side kan gå hurtigere frem og allerede inden 1975 gennemføre fusionerne. Man kan også overveje, på hvilken led fusionerne skal gå, netop i relation til spørgsmålet om enhedsprioritering.

For reallånefondene gælder det, at de må frigøre sig for bankernes indflydelse, såfremt

de skal kunne virke som enhedsprioriteringsinstitutter, og allerede nu tages der skridt til en vis frigørelse fra bankerne gennem debitorrepræsentationerne i foreningernes bestyrelse. Der ligger noget meget værdifuldt i de nuværende realkreditinstitutter, og det er klart, at når de har virket siden 1850, bør de bevares. Men de bør tilpasses den nye tid, og det er det, realkreditkommissionen har været inde på, og som man nu altså har forhandlet videre om i folketinget.

Også andre områder inden for pengemarkedet må man se på. Jeg tænker på banker og sparekasser og naturligvis også på det, man kalder „det grå pengemarked“. Vi har overvejet spørgsmålet om gælds begrænsning; men det aktuelle er, om vi skal fortsætte vore overvejelser med hensyn til den øvrige del af kreditmarkedet, således at der sker en rimelig kreditbegrænsning, og således at det ikke blot smitter af og giver udvikelser på andre områder.

Også for kommunerne gælder det, at der sker indskrænkninger, og det gælder naturligvis fortsat, specielt for realkreditområdet. Med hensyn til forsikringslånene har man fundet en løsning, således at der kan bevares lån herfra af det nuværende sædvanlige omfang under forudsætning af, at man internt afskriver disse lån over 15 år, således som det fremgår af betænkningen. Der vil ske visse ændringer i indenrigsministerens cirkulære af 1. april 1970. Herom er vi enige, og vi mener, at man har fundet frem til en rigtig løsning på dette spørgsmål, hvor der også er taget hensyn til udviklingskommunerne og den øgede gældsbyrde, der påhviler netop disse kommuner.

Baggrunden for forslaget er jo, at obligationsudbuddet stadig er steget. Som følge heraf er der sket den renteutvikling, som vi alle kender. Må jeg nævne nogle tal i denne forbindelse: fra 1860 til 1919 havde vi en gennemsnitsobligationsrente på $4\frac{1}{2}$ pct., i 1920'erne på 5,5 pct., i 1930'erne på 4,9 pct., i 1940'erne på 4,2 pct. i 1950'erne på $5\frac{3}{4}$ pct. og i 1960-65 på op mod 9 pct., og nu er vi altså over de 10 pct. Dette skyldes bl. a. det meget omfattende udbud af obligationer, og derfor er det nødvendigt, at der sker indskrænkninger også i kreditgivningen mod pant i fast ejendom. Der er således stillet krav om øget opsparing med hensyn til parcelhuse, erhvervsejendomme, sociale bo-